

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДО СВІТУ
ЧЕРЕЗ МОВИ

AD ORBEM
PER LINGVAS

НАРАТИВИ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ
У СВІТОВІЙ ГЕОПОЛІТИЦІ

Матеріали Міжнародної
науково-практичної відеоконференції

18–19 травня
2023 року

"Ad orbem per linguas. До світу через мови". Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції *"Наративи сучасної України у світовій геополітиці"*, 18–19 травня 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 552 с.

Матеріали конференції присвячено дослідженню актуальних проблем сучасного мовознавства, літературознавства, методики мовної освіти, а також педагогічних, психологічних, культурологічних та історичних аспектів розвитку освіти.

Друкуються за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
Протокол № 16 від 20 квітня 2023 року

Матеріали друкуються в авторській редакції.

© Видавничий центр КНЛУ, 2023

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ПОСЛУГ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Ігнатенко В. Д.

Білоцерківський національний аграрний університет

В індустрії перекладу за останні роки відбулися значні зміни, які певною мірою співпадали із процесом інтернаціоналізації та глобалізації в українському суспільстві в цілому. Сьогоднішня ситуація на ринку перекладацьких послуг має певні особливості, які певним чином трансформують особистість сучасного перекладача.

З економічної точки зору велика кількість гравців на ринку породжує велику конкуренцію і разом з тим вимагає високого професіоналізму від учасників ринку. Учасникам ринку важко домовитися між собою, відсутня єдина платформа для уніфікації принципів перекладацької діяльності, що разюче відрізняє український перекладацький ринок від зарубіжного ринку. Також менше монополії на перекладацькому ринку сприяє активному його розвитку, зокрема можливість працювати фрілансером. Проте є і зворотна сторона цієї тенденції: надлишкова пропозиція породжує універсального перекладача, який має уміти перекладати тексти найрізноманітнішої тематики.

На перекладацькому ринку все частіше з'являються компанії, які функціонують у відповідності до світових тенденцій, створюючи компанії з надання повноцінних перекладацьких послуг, де створюють та продають “переклад” як продукт. Мається на увазі задіявання до процесу не лише безпосередньо перекладача в єдиній ролі, а нарешті усвідомлюється цінність роботи окремо менеджера, редактора, коректора тощо. Працюючи на базі цифрової платформи у форматі онлайн офісу, команда перекладацького бюро працює над замовленням як над цілісним проектом.

Разом з тим зберігається постійна тенденція до збільшення кількості документів, що вимагають перекладу. Зокрема рішення про надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС матиме наслідком також необхідність перекладу та оновлення різної документації, у тому числі за попередні роки на іноземну мову. Крім цього, відповідно до постанови Євросоюзу (Директива 79/112 / ЄЕС) вся технічна документація повинна бути перекладена на національні мови. Глобалізація і пов'язаний з нею зростання приведуть до колосального підйому в так званих секторах GILT (глобалізація, інтернаціоналізація, локалізація і трансакція). Європейський союз асоціацій перекладацьких компаній (EUATC) вважає, що на ринку перекладів в найближчі роки очікується щорічне зростання приблизно на 5%.

Все частіше перекладачі використовують інноваційні технологічні рішення у своїй роботі, щоб підвищити її швидкість і якість, доповнюючи та включаючи у свою компетентність уміння володіти машинним та автоматизованими системами перекладу (“кішки” або CAT-системи, тобто програми, які використовують технологію пам'яті перекладів (TM – translation memory)). Завдяки цим інструментам ринок перекладу виграє

в усіх аспектах тому, що може швидко задовольняти потреби клієнтів, гарантуючи при цьому високу якість продукту. Штучний інтелект знаходить різноманітне застосування в перекладі та локалізації – ця тенденція ще довго буде актуальною. Потенціал штучного інтелекту величезний. Очікується, що його використання буде відрізнятися все більшою досконалістю.

Зростаюча конкуренція у світовому середовищі та можливості, котрі доступні міжнародним компаніям, що використовують можливості локалізації, підтверджують, що це ключова область для розвитку на довгі роки. Локалізація включає створення контенту (від реклами до веб-сайтів, відео і т.д.), який буде ідеально підходити для конкретної аудиторії. У кожній культурі є свої особливості, котрі враховує локалізація. У результаті створюється враження, що контент був створений саме для тієї аудиторії, на яку він націлений. Клієнти можуть також звертатися до фахівців з постредагування, щоб їх переклади відповідали культурним особливостям та нормам цільової аудиторії.

Також з'являються нові види перекладу, такі як аудіовізуальний переклад, аудіодискрипція та транскреція. Для прикладу, послуги аудіовізуального перекладу і, зокрема, перекладу відео, користуються величезним попитом, цей попит продовжує зростати разом з непомірним попитом на відеоконтент. Аудіодискрипція (тифлокоментування) полягає у створенні окремої звукової доріжки із закадровим описом персонажа, предмета, простору або дії у відеопродукції для осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією. Транскреція є передбачає, що перекладений текст повинен мати схожий ефект на читача як у вихідній мові, так і мовою перекладу. Транскреція часто використовується в маркетингу та вимагає особливих творчих навичок від перекладача.

У такому контексті годі і говорити про те, наскільки змінюється уявлення про перекладача у сучасному світі, яку важливу роль матиме переклад та як еволюціонує компетентність перекладача у конфронтації з великим обсягом та різноманіттям текстів для перекладу в нових умовах цифровізації. Основним гаслом для розвитку перекладацької галузі є локалізація, тобто стирання меж між різними картинами світу, максимальна адаптація до культурного коду мови перекладу і намагання зробити перекладача невидимим (“*translator invisibility*”) у цьому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

- Вергун, Л. (2016). Транскреція як засіб міжкультурної комунікації. Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід. У *Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід* (с. 170–171). ТНЕУ.
- Притиченко, Г. (2021). Сучасні тенденції у перекладознавстві та їх вплив на роботу перекладача. *Молодий вчений*, 12(100), 222–225.
- Цверкун, Ю. (2021). *Тенденції перекладацької галузі у 2021 році*. <https://profpereklad.ua/ru/tendencii-perevodcheskoj-otrasli-v-2021-godu/>
- Venuti, L. (2017). *Translator's Invisibility: A History of Translation*. Taylor & Francis Group.

<i>Єльнікова Н. І.</i>	Мобінг як вияв девіантної комунікації: лінгвістичний аспект	115
<i>Єнько С. В.</i>	Особливості перекладу текстів соціальної реклами.	117
<i>Єсипович К. П.</i>	Інтеграція та синтез лінгвокультурного і когнітивного підходів в дослідженні фольклорного концепту.	119
<i>Жалко Д. Д.</i>	Інтерпретація діади понять дискурс – текст vs інтердискурс – інтертекст у сучасному мовознавстві	121
<i>Задорожна А. І.</i>	Просодія як механізм реалізації китайськомовного політичного дискурсу	122
<i>Заскалета В. П.</i>	Мовний образ російських вояків як зовнішнього ворога (на матеріалі інтернет-комунікації).	125
<i>Ігнатенко В. Д.</i>	Цифровізація та трансформація ринку перекладацьких послуг як відповідь на виклики сьогодення	127
<i>Ізотова Н. П., Потапенко С. І. Ізотова Н. П., Ситенька О. В.</i>	Дискурсивне буття війни в Україні	129
<i>Кан Ден Сік</i>	Трансmodalна стилістика українського воєнного дискурсу: репрезентація і рецепція.	131
<i>Капранов Я. В.</i>	Походження корейської мови і вплив іншомовних запозичень у формуванні корейської мови	133
<i>Каратєєва Г. М., Кромбет О. В. Кендюшенко А. Г.</i>	Sketch Engine як програмне забезпечення при укладанні корпусів текстів.	135
<i>Кирилюк А. А.</i>	Особливості розмовної французької мови в Квебеку.	137
<i>Кирий А. С.</i>	Зоометафоричні характеристики людини в англійській мові (порівняльний аспект)	139
<i>Кінтеро О.-Й.</i>	Корпусний тезаурус як ресурс для побудови синонімічних рядів лексики	141
<i>Клеофастова Т. В.</i>	Труднощі в процесі формування фонетичних навичок на сегментному рівні в умовах дистанційного навчання	142
<i>Клепак А. В.</i>	Концепт ідентичності в міждисциплінарному висвітленні	144
<i>Ковальчук Ю. Ю.</i>	Особливості постмодернізму та постструктуралізму як основних творчих методів сучасності	147
	Засоби вираження умови в сучасній японській мові	148
	Класифікація оцінних предикатів у сучасній китайській мові	150